

הדלקת נר חנוכה במרפסת סגורה הפונה לרשות הרבים

בע"ה כ' חשוון תשע"ז

לכבוד הג"ר אהרן י' גולדברג שליט"א

שלו' רב

ע"ד מה ששאלתם בענין מרפסת בית מקורה שיש בה חלונות הפונים לרה"ר, האם אפשר להדליק משם נר חנוכה כאחד מחדרי הבית, או לא.

הנה במרפסת שאינה מקורה דנו הפוסקים בזמנינו האם יש להחשיבה כחצר או לא, אם יש פתח פתוח ממנה לרה"ר, אם צריך להדליק בפתחה כדין הדלקה בפתח החצר, [דקי"ל כדעת התוס' שבת כ"א שההדלקה היא בפתח החצר, כמש"כ בשו"ע סי' תרע"א ס"ה], ודעת הגריש"א (שבות יצחק חנוכה פ"א עמ' י', פניני חנוכה עמ' ס"ו ס"ז) שמרפסת שאינה סגורה לגמרי עם מחיצות ותקרה אין דינה כחלון, והמדליק על המעקה של המרפסת אין דינו כמדליק בבית ולא יצא ידי חובה, עכ"ד, וע"ע בחוט שני חנוכה עמ' ש"ח, ארחות רבינו ח"ג חנוכה אות ל"א, ומעדני שלמה עמ' ק"ז, ועוד, שחלקו ע"ז, ומשמע דסבירא להו דאם יש פתח במרפסת שפונה לרה"ר שידליק בפתח החצר, וכן במרפסת שאין בה פתח לרה"ר אלא רק חלון עי"ש אם להדליק על מעקה המרפסת, (ועי' להגר"י זילברשטין בס' חשוקי חמד בכורות ל"ט ע"ב שהביא בשם הגר"א"ל בשם החזו"א שהיה מדליק על פתח החדר ולא על מעקה המרפסת), אבל כ"ז בחצר שאינה סגורה משא"כ אם סגורה במחיצות ותקרה לכו"ע ודאי נחשב כאחד מחדרי הבית, דמאי גריעותיה שבעיני בני האדם חשיב כמרפסת.

וראיתי עוד בתשובות והנהגות ח"ג סי' רט"ו סק"ג, וז"ל, נשאלתי אם מרפסת דינה כחדר בביתו או כחצר, ונ"מ אם יש להדליק בסוף המרפסת הפונה לרה"ר או בפתח החדר למרפסת.

[דאם המרפסת כחצר אין להדליק בפתח החצר הזו הפונה לרה"ר, דבעלייה התקנה היתה בחלון ביתו דוקא ולא בפתח חצר, ועוד שלחזו"א אין חצר בזמננו לענין זה, לכן צריך להדליק ליד פתח החדר למרפסת שנראים משם הנרות לבני רה"ר, אף שמהמרפסת נראים יותר לבני רה"ר].

וכתב שם, תשובה, י"ל דתליא בהא דאם המרפסת מקורה דינה כחדר וידליק במרפסת, אבל באין לה גג הרי היא כחצר וצריך להדליק בפתח החדר למרפסת אף שיתמעט בכך הפרסומי ניסא לרה"ר, שכן בעלייה צריך להדליק בחלון ביתו גופא.

וכן בדר בקומת קרקע ולפני פתחו מרפסת בלא גג, עליו להדליק בפתח ביתו ולא בשפת המרפסת שאיננה ביתו אף על פי שיש בה יותר פירסומא ניסא, דאף להשו"ע דפוסק כהתוס' דמדליקין בפתח החצר לרה"ר, היינו דפירסומא ניסא לבני רה"ר עדיף, ולזאת באופן שידליק בפתח ביתו לא ייראה לבני רה"ר צריך להדליק בפתח החצר לרה"ר, אבל בעניננו שמפתח ביתו לחצר איכא נמי פירסומא ניסא לבני רה"ר, ידליק שם ויצא גם שיטת רש"י וסייעתו דתמיד יש להדליק בפתח ביתו דוקא, ובפרט די"א שבזמננו שאין תשמישי חצר כבזמנם אין תורת חצר עליה לדיני נ"ח, וע"כ לכו"ע יש להדליק בפתח ביתו שלמרפסת עכ"ל התשוה"נ.

ובעצם מה שדן לומר דבעליה היתה התקנה מתחילה בחלון ולא בפתח החצר, זה צע"ק דמנ"ל שהיתה תקנה אחרת בעליה, דהפשטות היא רק שמכיון שא"א להדליק בפתח ידליק בחלון, אבל אם יש לו מקום להדליק בפתח למה שלא ידליק שם, ואולי הכונה היא שחצר של עליה שאינה סמוכה לרה"ר אלא גבוהה מרה"ר, בכה"ג לא תקנו בזה להדליק בפתח שאין ניכר כ"כ, [ר"ל דבחצר יש קצת ריעותא שאינו סמוך לבית, ובשלמא בבית התיירו מכיון שיש בזה גם מעליותא שהוא סמוך לרה"ר, אבל בעליה יש בזה תרתי לריעותא, שגם אינו בפתח הבית ואינו ניכר כ"כ כחלון שהוא צמוד לבית, וגם אינו סמוך לרה"ר, ובכה"ג לא התיירו], ובעיקר הדין בזה, עי' במקורות שציינתי למעלה מה יהא הדין במרפסת שאינה פתוחה לרה"ר ואינה מקורה, אבל מ"מ חזינן דגם התשוה"נ פשיטא ליה שעכ"פ מרפסת סגורה דינה כבית, שאפשר להדליק בחלון שם.

היוצא מכ"ז שאם יש מרפסת סגורה פשוט שאפשר להדליק שם.

בכבוד רב

